

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ชนิดของถ้อยคำและชนิดของประโยคของเด็กอายุ 4-7 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนในชุมชนแออัด และโรงเรียนในชุมชนไม่แออัด

สมมติฐานในการวิจัย

1. สัดส่วนของการใช้จำนวนคำแต่ละชนิดจะเปลี่ยนไปตามระดับอายุ
2. สัดส่วนของการใช้จำนวนประโยคแต่ละชนิดจะเปลี่ยนไปตามระดับอายุ
3. พัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ถ้อยคำของเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัดดีกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัด
4. พัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ประโยคของเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัดดีกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัด
5. พัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ชนิดของถ้อยคำ และชนิดของประโยคของเด็กหญิงเร็วกว่าเด็กชาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นภาพวาดระบายสีขนาด 10" X 13" จำนวน 10 ภาพ เป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของเด็กสนใจ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่เด็กชอบพูดถึง และสอบถามจากผู้มีประสบการณ์ในการสอนเด็กเล็ก วิธีการสร้างเครื่องมือขึ้นตอนดังนี้ คือ ผู้วิจัยได้นำภาพวาดจำนวน 20 ภาพ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ในการสอนเด็กเล็กช่วยคัดเลือกให้เหลือ 15 ภาพ แล้วนำภาพทั้ง 15 ภาพไปทดลองใช้กับเด็กที่มีลักษณะ

คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ด้วยการให้เด็กแต่ละคนเล่า เรื่องจากรูปภาพ ภาพละประมาณ 1 นาที แล้วถอดบทคำพูดของเด็กที่ใช้ในการเล่า เรื่องแต่ละภาพ นำมาหาจำนวนคำเฉลี่ยที่เด็กพูดเกี่ยวกับภาพนั้น ๆ แล้วเรียงลำดับความถี่เฉลี่ยของจำนวนคำจากมากไปหาน้อย จากนั้นคัดเลือกภาพไว้จำนวน 10 ภาพ เพื่อใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนระดับอนุบาล และประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีอายุระหว่าง 4-7 ปี จากโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนาซึ่งตั้งอยู่ในชุมชนแออัด คลองเตย จำนวน 40 คน เป็นนักเรียนชายและหญิงอย่างละ 20 คน และจากโรงเรียนอนุบาลสามเสนจำนวน 40 คน เป็นนักเรียนชายและหญิงอย่างละ 20 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 80 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับเด็กแล้ว ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากเด็กทีละคนด้วยการให้เด็กแต่ละคนดูภาพและเล่า เรื่องจากรูปภาพ ๆ ละประมาณ 1 นาที พร้อมกับบันทึกบทคำพูดของเด็กไว้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินการที่โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนารวม 3 วัน และใช้เวลาในการดำเนินการที่โรงเรียนอนุบาลสามเสนรวม 4 วัน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ถอดบทคำพูดของเด็กเป็นตัวอักษรแบบคำต่อคำ แล้วนำมาแยกชนิดของคำและชนิดของประโยค โดยใช้ตำราหลักภาษาไทยของพระยาอุปกิตศิลปสาร เป็นเกณฑ์ นับจำนวนความถี่รวมของถ้อยคำและประโยคแต่ละชนิด แยกตามกลุ่มอายุ ชุมชน และเพศ จากนั้นเปรียบเทียบการใช้ถ้อยคำและประโยคของแต่ละกลุ่ม ด้วยการคำนวณค่าร้อยละและสัดส่วน พร้อมทั้งทดสอบความแตกต่างของสัดส่วน

สรุปผลการวิจัย

1. เด็กที่มีอายุต่างกันใช้ คำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ เพพท และสันธาน ในสัดส่วนที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.1 สัดส่วนการใช้ค่านามของเด็กอายุ 4 ปี สูงกว่าเด็กอายุ 5 ปี สัดส่วนการใช้ค่าวิชา ค่าธรรมเนียมและ膳宿ของเด็กอายุ 5 ปี สูงกว่าเด็กอายุ 4 ปี สัดส่วนการใช้ค่า膳宿 นาม กริยา และบุพท ไม่แตกต่างกัน

1.2 สัดส่วนการใช้ค่านาม 膳宿 นาม กริยา วิชา ค่าธรรมเนียม บุพท และ膳宿 ของเด็กอายุ 5 ปี และ 6 ปี ไม่แตกต่างกัน

1.3 สัดส่วนการใช้ค่านาม ค่าวิชา ค่าธรรมเนียม และบุพทของเด็กอายุ 6 ปี ต่ำกว่าเด็กอายุ 7 ปี แต่สัดส่วนการใช้ค่า膳宿 นาม และกริยา สูงกว่าเด็กอายุ 7 ปี สัดส่วนการใช้ค่า膳宿 ไม่แตกต่างกัน

แสดงว่าเมื่อเด็กอายุยังน้อย เด็กจะใช้ค่านามในสัดส่วนที่สูงกว่าค่าชนิดอื่น ๆ และเมื่อเด็กอายุมากขึ้น เด็กจะรู้สึกใช้ค่าขยายมากขึ้น เช่น ใช้ค่าวิชา ค่าธรรมเนียม บุพท และ膳宿 ซึ่งทำให้สัดส่วนในการใช้ค่าชนิดต่าง ๆ เปลี่ยนไปตามระดับอายุ

2. เด็กที่มีอายุต่างกันใช้ เอกรรถประโยชน์ อเนกรรถประโยชน์ และสังกรประโยชน์ ในสัดส่วนที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.1 สัดส่วนการใช้เอกรรถประโยชน์ของเด็กอายุ 4 ปี สูงกว่า แต่สัดส่วนการใช้สังกรประโยชน์ต่ำกว่าเด็กอายุ 5 ปี สัดส่วนการใช้อเนกรรถประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน

2.2 สัดส่วนการใช้ประโยชน์ชนิดต่าง ๆ ของเด็กอายุ 5 และ 6 ปี ไม่แตกต่างกัน

2.3 สัดส่วนการใช้เอกรรถประโยชน์ของเด็กอายุ 6 และ 7 ปี ไม่แตกต่างกัน สัดส่วนการใช้อเนกรรถประโยชน์ของเด็กอายุ 6 ปี ต่ำกว่าเด็กอายุ 7 ปี สัดส่วนการใช้สังกรประโยชน์ของเด็กอายุ 6 ปี สูงกว่าเด็กอายุ 7 ปี

แสดงว่าเด็กอายุ 4 ปี ใช้เอกรรถประโยชน์มาก ในขณะที่เด็กอายุ 5, 6 และ 7 ปี ใช้เอกรรถประโยชน์น้อย และใช้อเนกรรถประโยชน์ และสังกรประโยชน์เพิ่มขึ้น ซึ่งหมายความว่าเมื่อเด็กอายุมากขึ้นจะรู้สึกใช้ประโยชน์ที่ซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

3. เด็กในโรงเรียนชุมชนแออัด และโรงเรียนชุมชนไม่แออัด ใช้ค่านาม 膳宿 นาม กริยา วิชา ค่าธรรมเนียม บุพท และ膳宿 ในสัดส่วนแตกต่างกันตามระดับอายุ ดังนี้

อายุ 4 ปี สัดส่วนการใช้คำสรรพนามของเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัดสูงกว่า และสัดส่วนการใช้คำสันธานต่ำกว่า เด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด สัดส่วนการใช้คำชนิดอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อายุ 5 ปี สัดส่วนการใช้คำนามและคำสรรพนามของเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัด สูงกว่าและสัดส่วนการใช้คำวิเศษณ์ต่ำกว่า เด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด สัดส่วนการใช้คำชนิดอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อายุ 6 ปี สัดส่วนการใช้คำนาม และคำสรรพนามของเด็กในโรงเรียนชุมชน แออัดสูงกว่าและสัดส่วนการใช้คำกริยา วิเศษณ์ บุพบท และสันธานต่ำกว่า เด็กในโรงเรียนชุมชน ไม่แออัด

อายุ 7 ปี สัดส่วนการใช้คำนามและคำสรรพนามของเด็กในโรงเรียนชุมชน แออัดสูงกว่า และสัดส่วนการใช้คำบุพบทและสันธานต่ำกว่า เด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด สัดส่วน การใช้คำกริยาและวิเศษณ์ ไม่แตกต่างกัน

แสดงว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัดใช้คำนาม และคำสรรพนามในสัดส่วนที่สูงกว่า แต่ใช้คำกริยา วิเศษณ์ บุพบท และสันธานในสัดส่วนที่ต่ำกว่า เด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด

4. เด็กในโรงเรียนชุมชนแออัด และโรงเรียนชุมชนไม่แออัดใช้เอกกรณประโยค อเนกรณประโยค และสังกรประโยค ในสัดส่วนที่แตกต่างกัน ตามระดับอายุดังนี้

อายุ 4 ปี สัดส่วนการใช้เอกกรณประโยคของเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัดสูงกว่า และสัดส่วนการใช้อเนกรณประโยคต่ำกว่า เด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด สัดส่วนการใช้สังกร ประโยค ไม่แตกต่างกัน

อายุ 5-7 ปี สัดส่วนการใช้เอกกรณประโยคของเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัด สูงกว่า และสัดส่วนการใช้อเนกรณประโยค และสังกรประโยคต่ำกว่า เด็กในโรงเรียนชุมชน ไม่แออัด

แสดงว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัดใช้ประโยคที่ซับซ้อนได้น้อยกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด

5. สัดส่วนการใช้คำของเด็กลำและเด็กหญิงแตกต่างกัน ตามระดับอายุดังนี้

อายุ 4 ปี สัดส่วนการใช้คำนาม และสรรพนาม ของเด็กลำสูงกว่า แต่สัดส่วนการใช้คำกริยา วิเศษณ์ และสันธานต่ำกว่าเด็กหญิง สัดส่วนการใช้คำบุพบทไม่แตกต่างกัน

อายุ 5 ปี สัดส่วนการใช้คำชนิดต่าง ๆ ของเด็กลำและเด็กหญิง ไม่แตกต่างกัน

อายุ 6 ปี สัดส่วนการใช้คำสรรพนามของเด็กลำสูงกว่าเด็กหญิง แต่สัดส่วนการใช้คำวิเศษณ์ และสันธานของเด็กหญิงสูงกว่าเด็กลำ สัดส่วนการใช้คำนาม คำกริยา และคำบุพบทไม่แตกต่างกัน

อายุ 7 ปี สัดส่วนการใช้คำสันธานของเด็กหญิงสูงกว่าเด็กลำ สัดส่วนการใช้คำชนิดอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

แสดงว่าเด็กหญิงใช้คำวิเศษณ์ ซึ่งเป็นคำขยายมากกว่าเด็กลำ และยังใช้คำสันธาน ซึ่งเป็นคำที่ใช้เชื่อมข้อความหรือเชื่อมประโยคมากกว่าเด็กลำ ในขณะที่เด็กลำยังคงใช้คำนาม และสรรพนามเป็นส่วนใหญ่

6. สัดส่วนการใช้ประโยคของเด็กลำและเด็กหญิงแตกต่างกัน ตามระดับอายุดังนี้

อายุ 4 ปี สัดส่วนการใช้เอกภพประโยคของเด็กลำสูงกว่าเด็กหญิง แต่สัดส่วนการใช้อเนกภพประโยค และสังกรประโยคของเด็กหญิงสูงกว่าเด็กลำ

อายุ 5 ปี 6 ปี และ 7 ปี สัดส่วนการใช้เอกภพประโยคของเด็กลำสูงกว่าเด็กหญิง แต่สัดส่วนการใช้อเนกภพประโยคของเด็กหญิงสูงกว่าเด็กลำ สัดส่วนการใช้สังกรประโยคไม่แตกต่างกัน

แสดงว่าเด็กหญิงใช้ประโยคที่ซับซ้อนมากกว่าเด็กลำ หรือใช้ประโยคได้ยาวกว่าเด็กลำ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความแตกต่างระหว่างอายุ

1.1 ด้านการใช้ถ้อยคำ เมื่อพิจารณาโดยสัดส่วนรวมจะพบว่าเด็กในวัยนี้ใช้ถ้อยคำแต่ละชนิดในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือคำพูดส่วนใหญ่จะประกอบด้วย คำนาม และคำกริยา (ตารางที่ 3) มากที่สุด ส่วนคำสรรพนาม วิเศษณ์ สันธาน และบุพบท จะมีจำนวนลดหลั่นกันลงมาตามลำดับ นักจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับถ้อยคำชนิดต่าง ๆ ของเด็ก เช่น เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1978 : 171) กล่าวว่า เด็กจะเริ่มพูดคำนามก่อนคำชนิดอื่น ๆ โดยเริ่มเรียกชื่อสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว หลังจากนั้นเด็กจะเริ่มรู้จักคำกริยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กริยาที่มีความจำเป็นแก่ตัวเอง เช่น กิน อุ้ม เทียว ต่อมาเด็กก็จะรู้จักใช้คำวิเศษณ์ บุพบท สรรพนาม และสันธาน ซึ่งเป็นคำที่ใช้ได้ยากกว่าในภายหลัง เมื่อเปรียบเทียบอายุจะเห็นได้ว่า เมื่อเด็กอายุเพิ่มขึ้น สัดส่วนการใช้คำนาม จะลดลงเล็กน้อย และในขณะเดียวกัน สัดส่วนของคำ วิเศษณ์ บุพบท และสันธานก็เพิ่มขึ้นมาแทนที่ (ตารางที่ 4) เนลสัน (Nelson, cited by Dale, 1976 : 8-10) ได้ให้เหตุผลว่าเมื่อเด็กเริ่มเรียนรู้คำเด็กจะรู้จักคำนามก่อนคำชนิดอื่น เนื่องจากเป็นชื่อสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก และเป็นคำที่เรียนรู้ได้ง่าย ต่อมาเมื่อเด็กเรียนรู้คำชนิดอื่น ๆ เช่น คำวิเศษณ์ ที่ใช้ขยายคำนาม หรือคำสันธานที่ใช้เชื่อมคำนามหรือข้อความเข้าด้วยกัน เด็กก็ใช้คำใหม่ ๆ ที่ตนเรียนรู้มากขึ้น และเมื่อคิดสัดส่วนจากจำนวนถ้อยคำทั้งหมด ก็จะทำให้สัดส่วนของคำชนิดต่าง ๆ ของเด็กอายุ 4, 5, 6 และ 7 ปี เปลี่ยนแปลงไปตามระดับอายุ

1.2 ด้านการใช้ประโยค พบว่าเด็กอายุ 4 ปี ใช้เอกกรรพประโยคเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่เด็กอายุ 5, 6 และ 7 ปี ใช้เอกกรรพประโยคน้อยลง และเริ่มใช้อเนกรรพประโยคและสังกรประโยคเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 6) ซึ่งหมายความว่าเมื่อเด็กอายุมากขึ้นจะใช้ประโยคที่ซับซ้อนมากขึ้น บราวน์ (Brown, Cazen and Bellugi, 1973 : 28-73) กล่าวว่าประโยคในระยะแรกของเด็กจะประกอบด้วยเอกกรรพประโยคเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อเด็กมีความชำนาญยิ่งขึ้น รู้จักคำศัพท์มากขึ้น ก็จะเริ่มรวมประโยคเข้าด้วยกัน ให้เป็นประโยคที่มีสองใจความ หรืออเนกรรพประโยค หรืออาจใส่ส่วนขยายเข้าไปให้เป็นสังกรประโยค ดังนั้น สัดส่วนในการใช้ประโยคทั้ง 3 ชนิด ของเด็กอายุ 4, 5, 6 และ 7 ปี จึงเปลี่ยนแปลงไปตามระดับอายุ

สำหรับผลการวิจัยข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลินตนา เบียมเปย (2521 : 68) ที่พบว่า เมื่อเด็กอายุมากขึ้นจะใช้ประโยคที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างชุมชน

2.1 เมื่อเปรียบเทียบการใช้ถ้อยคำของเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัดและโรงเรียนชุมชนไม่แออัด (ตารางที่ 7, 8) พบว่าเด็กอายุ 4 ปีในโรงเรียนชุมชนแออัด ใช้คำสันธานในสัดส่วนที่ต่ำกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด เด็กอายุ 5 ปี ในโรงเรียนชุมชนแออัดใช้คำวิเศษณ์ ในสัดส่วนที่ต่ำกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด เด็กอายุ 6 ปี ในโรงเรียนชุมชนแออัด ใช้คำกริยา วิเศษณ์ บุพบท และสันธานต่ำกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด และเด็กอายุ 7 ปี ในโรงเรียนชุมชนแออัด ใช้คำบุพบท และสันธาน ในสัดส่วนที่ต่ำกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด และเมื่อพิจารณารวมกันแล้ว จะเห็นได้ว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัดยังคงใช้คำขยายได้น้อยกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด และคำพูดส่วนใหญ่ยังคงประกอบด้วยคำนาม ตามที่ ฮอร์ล็อก (Hurlock, 1978 : 171-172) กล่าวว่าภาษาพูดของเด็กในระยะแรกจะประกอบด้วยคำนามมากที่สุด หลังจากนั้นเด็กจะรู้จักใช้คำกริยา หรือคำขยายอื่น ๆ เช่น คำวิเศษณ์ บุพบท และคำที่ใช้เชื่อมข้อความต่าง ๆ เข้าด้วยกัน คือสันธาน ซึ่งเด็กจะใช้คำเหล่านี้ได้ก็ต่อเมื่อเข้าใจความหมาย หรือวิธีการใช้คำเหล่านั้นดีพอสมควร ดังนั้นการที่เด็กในชุมชนแออัดยังคงใช้คำนามเป็นส่วนใหญ่ แต่ใช้คำวิเศษณ์ บุพบท และสันธาน ได้น้อยกว่าย่อมแสดงว่าพัฒนาการในการใช้ถ้อยคำชนิดอื่น ๆ ล่าช้ากว่านั่นเอง วัตส์ (Watts อ้างถึงใน Rosenberg and Koplín, 1968 : 40) เป็นอีกผู้หนึ่งที่พบว่า ความสามารถในการใช้คำสันธานของเด็กเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุ ดังนั้น เด็ ในวัยเดียวกันที่มีความสามารถในการใช้คำสันธานได้มากกว่า ย่อมมีความก้าวหน้าทางภาษามากกว่า

2.2 สำหรับด้านการใช้ประโยค พบว่าสัดส่วนการใช้เอกรรณประโยคของเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัดสูงกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด และสัดส่วนการใช้อเนกรรณประโยคและสังกรประโยคต่ำกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด (ตารางที่ 10) ซึ่งหมายความว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนแออัดยังใช้ประโยคที่ซับซ้อนได้น้อยกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด หรืออาจ

กล่าวได้ว่า เด็กในชุมชนแออัดมีพัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ประโยคที่ซับซ้อนได้ช้ากว่าเด็กในชุมชนไม่แออัด

ความแตกต่างดังกล่าว นักจิตวิทยาได้ตั้งข้อสังเกตว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีพ่อแม่ที่ เป็นแบบอย่างไม่ได้ในการใช้ภาษา อีกทั้งยังมีสภาพอารมณ์ไม่มั่นคง ทำให้เด็กเกิดปัญหาทางอารมณ์ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะก่อให้เกิดปัญหาพัฒนาการทางภาษาของเด็กด้วย (Breckenridge, 1965 ; 322) จรรยา (2524) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแบบฉบับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวที่มีรายได้น้อย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งจากชุมชนแออัดคลองเตย พบว่ามารดาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยทั้งที่ออกไปทำงานนอกบ้าน และไม่ได้ทำงานนอกบ้าน ไม่สนใจกับสภาพทางอารมณ์ของเด็ก เช่น เมื่อเด็กมีปัญหาต่อตีกับผู้อื่น มารดาเหล่านี้มักจะใช้วิธีสั่งสอนห้ามปราม และดูว่าเด็กมากกว่าที่จะใช้การปลอบโยนทางจิตใจ ต่อเมื่อเด็กมาสำรภาพผิดโดยที่มารดาไม่ได้คาดคั้นสิ่งจะไม่ถูกลงโทษ มีมารดาจำนวนน้อยมากที่ให้การชมเชยหรือให้รางวัล (จรรยา สุวรรณทัต, 2524 : 83-84) มารดาเหล่านี้จะมองข้ามปัญหาทางอารมณ์ของเด็ก และไม่สนใจกับสภาพจิตใจของเด็กเท่าไรนัก

ในทางตรงกันข้าม เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ได้รับสิ่งนี้อำนวยต่อพัฒนาการทางภาษาจากสภาพภายในครอบครัวมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ เช่น บิดามารดาให้ความสนใจเด็กและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมการพูดของเด็ก อีกทั้งยังมีเวลาพูดคุยกับเด็ก อดิน และคณะ (2525) ได้ศึกษาชุมชนแออัดคลองเตยอย่างใกล้ชิดพบว่า เด็กในชุมชนแออัดแห่งนี้ต้องเผชิญกับปัญหาหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ บิดา มารดา เป็นผู้ที่มีรายได้น้อย เพราะส่วนใหญ่เป็นกรรมกรชนลีนค้ำลงเรือ กรรมกรก่อสร้าง และแม่ค้าหาบเร่ ซึ่งมีรายได้นั่นแน่นอน และปัญหาความยากจนนี้เองทำให้บิดามารดาต้องออกรับจ้างทั่วไป ทำงานตั้งแต่เช้าจนค่ำ ไม่มีเวลาดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด และปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือความไม่มั่นคงเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เพราะกลัวถูกไล่ที่และถูกวางเพลิง ปัญหาความแร้นแค้นและความไม่มั่นคงดังกล่าว ทำให้บิดา มารดา ไม่มีเวลาเอาใจใส่บุตรของตนเท่าที่ควร (อดิน รพีพัฒน์ และคณะ, 2525 : 11-49) เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1978 ; 171) กล่าวว่า เด็กที่ใช้เวลาส่วนมากอยู่กับผู้ใหญ่ จะมีพัฒนาการทางภาษาดีกว่าเด็กที่ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเด็กด้วยกัน เนื่องจากที่เด็กได้พูดคุยกับผู้ใหญ่ เป็นการกระตุ้นให้เด็กใช้ภาษาตามแบบของผู้ใหญ่ได้เร็วยิ่งขึ้น เด็กจะได้รับการกระตุ้นและแนะนำให้ทำและพูดสิ่งต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา อย่างเช่น

ผลการวิจัยของ กูดเอนาฟและสมิธ (Goodenough and Smith, cited by Landreth, 1958 : 152) พบว่า เมื่อเด็กพูดกับผู้ใหญ่ เด็กจะใช้ภาษาที่เป็นทางการและใช้ประโยคที่ยาวกว่าประโยคที่เด็กใช้พูดกับกลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกัน ดังนั้นการที่เด็กในชุมชนแออัดมีเพื่อนมากได้พูดคุยกับเพื่อน ๆ จำนวนมาก ก็ไม่ได้ช่วยให้เด็กเหล่านี้มีพัฒนาการทางภาษาดีเท่าเด็กที่ไม่ได้อยู่ในชุมชนแออัด

3. ความแตกต่างระหว่างเพศ

3.1 ด้านการใช้ถ้อยคำ พบว่าเด็กหญิงในกลุ่มอายุ 4, 6 และ 7 ปี ใช้คำกริยา คำคุณศัพท์ และสันธาน มากกว่าเด็กชาย และเด็กชายในกลุ่มอายุ 4 ปี ใช้คำนามและสรรพนามมากกว่าเด็กหญิง (ตารางที่ 11, 12) สิ่งที่น่าสนใจสำหรับผลการวิจัยข้อนี้ก็คือ เด็กหญิงมีความสามารถในการใช้คำขยาย (คำวิเศษณ์) และคำเชื่อมข้อความ (สันธาน) ได้มากกว่าเด็กชาย จากการศึกษาของ เนลสัน (Nelson, cited by Dale, 1976 : 8-10) ที่พบว่าภาษาของเด็กในระยะเวลาแรกจะประกอบด้วยคำนามมากที่สุด และเมื่ออายุมากขึ้นสัดส่วนของคำนามจะลดลง และสัดส่วนของคำชนิดอื่นจะเพิ่มขึ้นนั้นย่อมแสดงว่าเด็กหญิงมีพัฒนาการในการใช้ถ้อยคำได้เร็วกว่าเด็กชาย

3.2 ส่วนต้นการใช้ประโยค พบว่าเด็กหญิงใช้อันตรรกประโยคและสังกรประโยค ซึ่งเป็นประโยคที่ซับซ้อนได้มากกว่าเด็กชาย ในขณะที่เด็กชายยังคงใช้อันตรรกประโยค ซึ่งเป็นประโยคสั้น ๆ เป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 13, 14) ผลการวิจัยนี้จึงแสดงว่าเด็กหญิงมีพัฒนาการในการใช้ประโยคที่ซับซ้อนได้เร็วกว่าเด็กชาย

ความแตกต่างของเด็กหญิงและเด็กชาย เกี่ยวกับอัตราเร็วของพัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ถ้อยคำ และประโยคดังกล่าว สอดคล้องกับความคิดเห็นของ แมคคาร์ที (Mc Carthy) อ้างจาก จินตนา สุทธิจินดา, 2525 : 26-27) ที่ว่าเมื่อไรก็ตามถ้าได้มีการสังเกตกลุ่มเด็กชายและเด็กหญิงให้มีระดับสติปัญญา และพื้นฐานทางเศรษฐกิจของครอบครัวใกล้เคียงกัน ตลอดจนการคัดสภาพการที่จะไม่ให้ประโยชน์ต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะแล้ว เด็กหญิงจะมีพัฒนาการทางภาษาในเกือบทุกด้านเหนือกว่าเด็กชายเล็กน้อย เช่นเดียวกับที่ เดล (Dele, 1976 : 310) กล่าวไว้ว่า เพศหญิง มีความสามารถในกระบวนการพูดเหนือกว่าเพศชาย

ความแตกต่างดังกล่าว นักจิตวิทยาให้เหตุผลว่า เด็กหญิงจะอยู่ใกล้ชิดมารดาและพยายามเลียนแบบภาษาพูดของมารดาด้วย นอกจากนี้ เด็กหญิงจะมีการเล่นที่ต้องใช้ภาษา (Mc Carthy อ้างจาก จินตนา สุทธิจินดา, 2522 : 26) ในขณะที่เด็กชายใช้เวลาส่วนใหญ่ในการเล่นออกกำลังกาย อันเป็นการแสดงบทบาทของความห้าวหาญทำให้เด็กชายมีโอกาสน้อยที่จะฝึกหัดการพูดที่ถูกต้องได้น้อย

ข้อ เสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า เด็กเล็ก (อายุ 4 ปี) ใช้คำนามในสัดส่วนที่สูง แต่ใช้คำวิเศษณ์ และคำสันธานต่ำกว่าเด็กโต (อายุ 5-7 ปี) ย่อมแสดงว่าเด็กเล็กยังไม่สัมพันธ์กับการใช้คำขยายหรือคำเชื่อมประโยค และผลการวิจัยอีกข้อหนึ่งพบว่าเด็กโตใช้ประโยคที่ซับซ้อนมากกว่าเด็กเล็ก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้เขียนแบบเรียนสำหรับเด็กเล็ก ซึ่งเริ่มเป็นเด็กที่เพิ่งเริ่มเรียนหนังสือ ควรจะได้คำนึงถึงความแตกต่างข้อนี้ด้วย โดยจะหาอะไอย่างหนึ่งในการบรรจุประโยคที่ซับซ้อน 4 ชั้น ลงกรประโยคลงในแบบเรียนมากขึ้นไป อาจทำให้ตำราเรียนนั้นยากเกินไปสำหรับเด็ก
2. จากผลการวิจัยที่พบว่า เด็กในโรงเรียนชุมชนแออัดใช้ประโยคที่ซับซ้อนได้น้อยกว่าเด็กในโรงเรียนชุมชนไม่แออัด ผู้ที่คิดเลือกตำราเรียนรวมทั้งครูผู้สอน ควรจะได้ตระหนักและคำนึงถึงความแตกต่างข้อนี้ด้วย
3. สำหรับผลการวิจัยที่พบว่าเด็กหญิงมีพัฒนาการด้านการใช้ถ้อยคำและการใช้ประโยคเร็วกว่าเด็กชายนั้น น่าจะเป็นแนวทางให้ครูอนุบาลได้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างเพศ และช่วยกระตุ้นเด็กชายให้พัฒนาการเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะทำได้โดยการให้ความสนใจ และพูดคุยกับเด็กชายให้บ่อยยิ่งขึ้น เพราะตามปกติเด็กชายมักไม่ชอบพูดคุยกับครู เหมือนเด็กหญิง และอาจให้เด็กชายฝึกฝนด้านการใช้ภาษาในแบบเรียนให้มากยิ่งขึ้น

ข้อ เสนอแนะสำหรับงานวิจัยอื่น ๆ

1. ควรจะได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วยวิธีการอื่น ๆ ดูบ้าง 4 ชั้น การแอบอัดเทปคำสนทนาของเด็กระหว่างการเล่นกับเพื่อนในวัยเดียวกัน
2. ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การพูด 4 ชั้น ด้านการฟังและการเขียนของเด็กดูบ้าง 4 ชั้น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในสาขาจิตวิทยาพัฒนาการทางภาษาของเด็กไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น